

evropský
sociální
fond v ČR

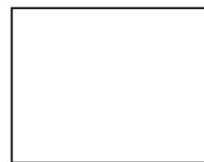
EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Téma č. 52 - 37, Člověk a společnost, dějepis, sloh románský:

Základní vzdělávání – lehké mentální postižení, „Člověk a společnost“ 2. stupeň

Autor Ing. František Vašek je autorem tohoto materiálu a všech jeho částí, pokud není uvedeno jinak.

Datum (období): březen 2012

Ročník 8. ročník praktické školy

Klíčová slova románský sloh, oblouk, sloup, rotunda, oděv, ...

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** - dějepis, lehké mentální postižení

Anotace Výukové listy, pracovní list a test jsou určeny k výuce, procvičení, opakování, pochopení a upevnění vědomostí žáků na dané téma. Materiál je možno využít i při prvotním výkladu a vysvětlení základních poznatků o době románské a románském slohu. Součástí práce s materiálem jsou odkazy na hledání dalších informací na internetu. Získané vědomosti je možno prověřit pomocí testu. Materiál je možno použít i pro výuku v rámci přírodovědy na 1. stupni.

Téma č. 52 – 37, dějepis, sloh románský, výukový a pracovní list č. 1:

DOBA ROMÁNSKÁ

Je obdobím, které nazýváme **STŘEDOVĚK**.

Římská říše se rozpadla a postupně zanikla a v západní a střední Evropě dlouho vládl neklid. Vznikaly zde nové státy, nová království a knížectví.

V roce 800 byl Karel Veliký korunován za císaře **Římské říše národa německého**. Tato „Říše“ byla ve skutečnosti volným seskupením většinou německých království a knížectví. K nim patřily i země dnešního Rakouska. (Později také Čechy a Morava.)

V té době, v 9. Století, byla na území dnešní Moravy a části Slovenska Velkomoravská říše.

Země západní Evropy byly již křesťanské. Králové a knížata stavěli nové hrady, chrámy, kostely a kláštery.

Napodobovali při tom stavby, které se dochovaly jako zříceniny z doby Římské říše.

ŘÍM = ROMA

Románský sloh je tedy sloh „římský“.

Ve skutečnosti byly stavby ve starém Římě a jiných velkých starověkých městech mnohem větší a krásnější než ty, které byly postaveny v době románské. Ale v 9. až 13. století to téměř nikdo nevěděl.

Téma č. 52 – 37, dějepis, sloh románský, výukový a pracovní list č. 2:

ROMÁNSKÉ STAVITELSTVÍ:

Základním znakem románského slohu je půlkruhový kamenný oblouk. Najdeš ho nade dveřmi nebo okny. Okna se stavěla úzká, často se zdvojovala nebo ztrojovala.

Sloupy opět napodobují stavby ve starém Římě.

U nás mnoho památek v románském slohu nenajdeš. Většina staveb byla ze dřeva. Z kamene se stavěly jen významné hrady a kostely. Z nich byly mnohé zničeny ve válkách, nebo přestavěny v pozdějších dobách.

V Čechách a na Moravě se stavěly kostely často na kruhovém půdorysu. Říká se jim „rotundy“.

V Praze najdeš hned dvě. **HLEDEJ na internetu!**

Nejznámější rotunda je ale ve Znojmě!

Je zasvěcena svaté Kateřině.

Zachovaly se v ní malby z románské doby.

Jsou zde vyobrazena nejstarší česká knížata a dokonce i sám Přemysl Oráč, zakladatel rodu Přemyslovců.

Téma č. 52 – 37, dějepis, sloh románský, výukový a pracovní list č. 3:

Malby z rotundy svaté Kateřiny ve Znojmě nám ukazují, jak se lidé v době románské oblékali. Podívej se na malby českých knížat.

Na spodním obrázku vidíš královskou družinu na mozaice z italského města Raveny.

Téma č. 52 – 37, dějepis, sloh románský, výukový a pracovní list č. 4:

Na této stránce tě čeká několik úkolů:

ZJISTI na internetu nebo třeba z knih ve školní knihovně,

1. jak vypadá a komu je zasvěcena rotunda na hoře Říp.
2. kde nejbližší tvému bydlišti se nachází nějaká románská památka
3. zda lidé v době románské jedli brambory
4. kde jsi dnes již viděl tuto postavu českého knížete
5. co je to „mozaika“
6. Hledej na internetu naše nejkrásnější románské památky.
(nápověda: Praha, Tišnov, Třebíč, ...)

Krátký test na závěr:

1. Hlavním znakem románského slohu je
  - a) půlkruhový oblouk, úzká, někdy zdvojená okna
  - b) rovný překlád nade dveřmi i okny
2. rotunda je
  - a) románský obytný dům na půdorysu obdélníka
  - b) románský kostel na půdorysu kruhu, často s půlkruhovou přístavbou

Téma č. 52 – 37, dějepis, sloh románský, zdroje materiálů:

Autorem všech textových částí, použitých v tomto učebním materiálu a fotografie mozaiky z Raveny je Ing. František Vašek.

Ostatní obrázky jsou převzaty z:

Románský portál

LANSBRICAE. [Http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Igrexa_de_San_Fagundo_Cea.jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Igrexa_de_San_Fagundo_Cea.jpg?uselang=cs) [online]. 2004. vyd. Tento soubor podléhá licenci Creative Commons Uvedte autora-Zachovejte licenci 2.0 Generic [cit. 2012-03-04].

Románské okno

LANSBRICAE FROM PT. [Http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vent%C3%A1_saetera_da_absida_San_Clodio.JPG?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vent%C3%A1_saetera_da_absida_San_Clodio.JPG?uselang=cs) [online]. 2006. vyd. Tento soubor podléhá licenci Creative Commons Uvedte autora-Zachovejte licenci 3.0 Unported [cit. 2012-03-04].

Vratislav v rot.sv.Kateřiny

ACOMA + ANONYMOUS. *Středověk* [online].

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vratislav1_Znojmo.jpg?uselang=cs. Public domain Já, autor tohoto díla, jej tímto uvolňuji jako volné dílo, a to celosvětově.: Poskytuji komukoli právo užívat toto dílo za libovolným účelem, a to bezpodmínečně s výjimkou podmínek vyžadovaných zákonem. [cit. 2012-03-04].

Rotunda sv.Kateřiny

MARTINM. [Http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rotunda.jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rotunda.jpg?uselang=cs) [online]. 01.05.07. Tento soubor podléhá licenci Creative Commons Uvedte autora-Zachovejte licenci 3.0 Unported [cit. 2012-03-04].

Přemysl Oráč v rotundě sv.Kateřiny

[online]. 2006. vyd. Tento soubor je volné dílo, protože doba ochrany majetkových autorských práv již vypršela.: To platí ve Spojených státech, Austrálii, státech Evropské unie a dalších zemích, jejichž právní řád chrání majetková autorská práva po dobu života autora a 70 let po jeho smrti. [cit. 2012-03-04].

Přemyslovci v rot. Sv. Kat. – románský oděv

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS Ő CS. ÉS KIR. FENSÉGE, József főherczeg ő cs. és kir. Fensége, Fülöp Szász-Koburg-Gothai herczeg ő Fensége.

[Http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rotunda_Premyslovci.jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rotunda_Premyslovci.jpg?uselang=cs) [online]. 1891. vyd. ento soubor je volné dílo, protože doba ochrany majetkových autorských práv již vypršela.: To platí ve Spojených státech, Austrálii, státech Evropské unie a dalších zemích, jejichž právní řád chrání majetková autorská práva po dobu života autora a 70 let po jeho smrti. [cit. 2012-03-04].